

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT
GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE
Slovene of our people by Slovenski Narodni Doprinos Society

Abonnement in člankovanje (izven Chicago) in Kanado \$2.00
in leto, \$4.00 in poi leta, \$2.00 in četrt leta; in Chicago in okraju
Cook Co. \$3.00 in celo leto, \$4.75 in poi leta; za inozemstvo \$11.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and
Canada \$2.00 per year, Chicago and Cook County \$3.00 per year.
Foreign countries \$11.00 per year.

*Člani oglašev po dosegovem—Rokopis dopisov, ki ne spodbuja
članov, se ne vracajo. Rokopis literaturne vsebine (črtice, povesti,
drame, pesmi itd.) se vrnejo posiljalcu in v slučaju, če je prilegli
potrebno.*

*Advertising rates on application—Manuscripts of contributions
and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts
such as stories, plays, poems, etc., will be returned to senders only
when accompanied by self-addressed and stamped envelope.*

Naslov na vas, kaj teme niste z naslovom:

PROSVETA

607-50 So. Lawndale Ave, Chicago 23, Illinois

Imperialisti so—imperialisti

Holandski imperialisti so zopet zbezljali v Indoneziji. Boljši izraz je, ako rečemo, da so kriminalno ponoreli. In ponoreli so zopet na Javi in Sumatri, kjer so poslali v "policijsko akcijo" svojo moderno oboroženo armado 150,000 mož, opremljeno v pretežni meri z ameriškim in angleškim orožjem.

Ta mehanizirana imperialistična armada zdaj siplje ogenj in zveplo iz svojih tankov in letal in topov in brzostreik na indoneška mesta in vasi — slično kakor je delal Hitler v Evropi ali pa japonski imperialisti na Kitajskem in drugih predelih jugovzhodne Azije, vključivši Indonezijo — slično kakor je delal Mussolini v Etiopiji — slično kakor so delali vsi drugi imperialisti pred njimi.

Ker holandski mehanizirana armada ni prve dni svoje ne nadine in do skrajnosti provokativne agresije naletela na noben večji odpor s strani slabo oboroženih Indonezov, vse kaže, da si bo v kratkem času podvrgla oba otoka, Javo in Sumatru, kjer je doma bajno bogastvo — rudarsko, petrolejsko in tropično rastlinstvo, vključivši dišave in bogate kavčukarske, kvininske in druge plantaze.

Ta agresivni napad — holandski imperialisti so ga krstili za "policijsko akcijo", kakor pred letom — je prišel tako nenadoma in nepriskakovano, da se ni mogla umakniti niti indoneška vlada iz Jogjakarte, še manj pa organizirati kak odpor. Vsi predstavniki mlade indoneške republike od predsednika do zadnjega ministra so bili zajeti v Jogjakarti in konfirmantri. Zajel jih je holandski "blitzkrieg".

Zdaj indoneškim nacionalistom, socialistom in komunistom drugega ne preostaja kakor gerilska vojna. V ta način boja se bodo gotovo spustili vsaj v hribovitih in džungelskih krajinah. Dalj bodo razvili slično partizansko gibanje kakor so ga na primer v Jugoslaviji pod Titovim vodstvom, bo pokazala bodočnost. Vprašanje je sploh, če imajo med sabo kakega Tita, ali vsaj kakega De Gaulleja. Če ne bodo dobili sposobnega vodstva, bodo bolj težko nastopili s kakim organiziranim odporom. Holandski imperialisti so imeli srečo v tem, ker so ob prvem udarcu polovili vodilne osebnosti indoneške republike.

Kaj se je dogajalo od zadnje pomlad v Indoneziji, ameriški in najbrž tudi drugi svetovni javnosti ni dosti znano, ker je od tam zadnje mesece prihajalo zelo malo poročil — vsaj ameriški tisk jih ni dosti prinašal, čeprav je — "svoboden". Vendar so znane nekatere stvari. In sicer je znano to, da ni bil konflikt le med indoneško republiko in Holandsko, marveč tudi med indoneško vlado in javanskimi komunisti. Slednji so proštega septembra organizirali manjši "puč", okupirali mesto Madiun v južnem delu Jave in proklamirali svojo "republiko". Tisto avanturistično komunistično vstajo je indoneška vlada zatrla v par tednih z lastnimi silami. Svojo "pomoč" so ji ponudili holandski imperialisti, katero pa je Jogjakarta odklonila. Vstajo je baje organiziral komunistični glavar Muso, ki se je avgusta vrnil iz Moskve, kjer je vedril dolga leta kot učebnik pred holandskim terorjem. V tej vstaji je on tudi padel, kakor je poročalo vlada.

Ta revolta je pokazala, da so komunisti v Indoneziji dokaj šibki, kakor tudi to, da je bila indoneška vlada gospodar na svojem teritoriju. Komunisti so bili uprizorili tisti puč, češ da nacionalistična vlada "prodaja" Indonezijo holanskim imperialistom. Edina rešitev za Indonezijo je, da se delovno ljudstvo postavi tako proti domači buržaviji kakor proti tujim imperialistom. Ampak ta teza, ki sicer vsebuje precej zgodovinske resnice, ni dobita odmeva niti med komunističnimi pristaši, sploh niti med komunisti na Sumatri, ki se niso pridružili Musovi revolvi v Madiunu.

Holandski imperialisti doma in v Indoneziji zdaj svetu pripovedujejo bajko, da so nastopili s to "policijsko akcijo" zato, da zatrejo — "komunizem". Koliko komunistične nevarnosti je tam, je razvidno iz prej omenjene revolte, ki se je izjavljala na vsej črti. Z drugo besedo: to strašenje s komunizmom je le imperialistično slepiло.

V resnicu so holandski imperialisti pričeli s to agresijo iz razloga, ker niso hoteli priti do pobotanja z indoneško vlado, kateri predstavlja liberalce Soekarno. Storili so slično kakor pred enim letom, ko so ljudi nastopili s svojo "policijsko akcijo". V tisti sveti imperialistični avanturi jih je ustavil Varnostni svet, odnosno Združeni narodi. Pod pritiskom svetovnega javnega mnenja so se Holanči morali umakniti na staro črto.

Na lice mesta so Z. N. postali "prijetljivo" (good office) komisijo, ki se še zdaj nahaja na Javi. V tej komisiji so zastopane tudi Združene države. Njenega naloga je bila, da pazi na obe strani, da ne kršita premirja, in posreduje med njima za doseg spoznana na podlagi renvilskega premirja.

Do tega sporazuma ni prišlo, ker indoneška vlada ni hotela kapitulirati pred holanskimi imperialisti, ki so streljeli in se vedno stremijo za tem, da si Indonezijo ponovno podvržejo popolni gospodarski in politični dominaciji. Indoneška vlada se drži originalnega dogovora, to je, da Indonezija dobi približno enak status pod Holanskim kakor ga imajo angleški dominiji. Frazo dogovora, ki je bil sklenjen po japonski kapitulaciji, dokler Holandska je niti imela svoje vojske v Indoneziji, so sicer nekoliko drugače, toda bistvo je isto: da Indonezija postane "enakopravni" in "enakovredni" del holanske krone, s popolno notranjno neodvisnostjo ali avtonomijo.

S tem se holandski imperialisti več ne zadovoljujejo, marveč hočejo zopet postati popolni gospodarji v Indoneziji. Pripravljeni so se spriznati le s tako indoneško vlado, ki bi imela zelo omejeno moč in bi jim bila popolnoma pokorna.

Ko pismem te vrstic, še ne vemo, kaj storii Varnostni svet. Ce nece pognojiti komunizmu v vsej jugovzhodni Aziji in Indoneziji, bo seveda stopil na prste holanskim imperialistom in jim

Glasovi iz naših naselbin

O potovanju v Californijo

Bangor, Mich.—Včasih pride iz sale resnica, kar sem se prepričal. Na 2. juliju je prišel k meni na farmo moj sin s soprogom in me povabil, naj grem z njim v Detroit. Rekel sem, da bom šel, ako se bomo ustavili pri dvojici Smerdu v Plymouthu. Naslednji dan smo se podali na pot in dosegli na cilj doppelno. Ševeda sta bila vesela našega obiska.

Vprašala sta me, ako sem bil že na počitnicah. Odgovoril sem, da ne, ker sem preveč zaposlen. Rekla sta, da namenata iti spet v Californijo. Hitro sem pristavil, naj vzameta me ne s seboj, ker bi rad videl Californijo. Odgovor je bil, zakaj pa ne, če imam voljo za potovanje. "Seveda jo imam," sem rekel, "ker nisem bil nikjer že sedem let, odkar sem na farmi."

"Kaj pripravi se, pa bomo skušali potovati v oktobru ali novembra," sta dejala.

Na 22. oktobra sem dobil pismo z obvestilom, naj se pripravim za potovanje in naj jem takoj sporočim. Odpotovala bosta 1. novembra. Še isti večer sem jimi odpisal, da bom potoval z njima. Reš sta dospela na 1. novembra na mojo farmo z novim avtomobilom znamke Chevrolet. Nekoliko smo se odpocili, naslednji dan zjutraj ob treh pa smo zasedli avtomobil in odrihnili na pot. Začetek je bil slab, ker je bila gosta megla, da nismo videli ceste, čeprav smo imeli svete luči. V meglji smo vozili kakih pet milij, potem pa se je razpršila. Vozili smo hitreje in isti dan smo dospeli v St. Louis, Mo. V tem mestu smo prespali noč, nakar smo odrinili proti Kansusu. Tam smo se ustavili pri znani družini Medved v dober prenocišči. Imeli smo jasno dobro postrežbo, za katero se jem zahvaljujem.

Obiskali smo Antona Šularja in njegovo ženo, kakor tudi mrs. Minarch. Vsem se zahvaljujemo za izkazano prijateljstvo. Kansas ni več tak kot je bil. To smo ugotovili, ko smo privozili v Frontenac. Sploh nismo vedeli, kje smo, čeprav smo živelj v bližini enajst let. Veliko se je spremeno v Kansusu, odkar ni rušarske industrije. Iz Kansasa smo se vozili proti Tulsi. Oklahome City je industrijsko mesto. Pokrajina je valovita. Iz Oklahome smo vozili po cesti U. S. 66 do Amarilla, Tex., od tam pa po cesti U. S. 60 do Phoenixa, Arizona, kjer smo se ustavili pri hčeri dvojice Smerdu in pri mrs. J. Rihel, bivši Čikažana. V Arizona sta šla zaradi zdravja. Posedujeta dom in pri njima smo imeli dobro postrežbo. Lepa hvala.

Iz Fontane smo se odpeljali v San Diego in El Cajon, kjer smo obiskali Petra Benedikta, bivšega Detroičana. On poseduje gofstino, kabine, trgovino likerjev, gasolinsko postajo in lepo hišo. Peter je bil naš vodnik in nas je peljal na Križno goro, s katere je lep razgled po okolici. Vodil nas je v Tijuano, staro mestno sredino, v kateri je bilo dobro postrežbo, za katero se jem zahvaljujem.

Obiskali smo Antonia Šularja in njegovo ženo, kakor tudi mrs. Minarch. Vsem se zahvaljujemo za izkazano prijateljstvo. Kansas ni več tak kot je bil. To smo ugotovili, ko smo privozili v Frontenac. Sploh nismo vedeli, kje smo, čeprav smo živelj v bližini enajst let. Veliko se je spremeno v Kansusu, odkar ni rušarske industrije. Iz Kansasa smo se vozili proti Tulsi. Oklahome City je industrijsko mesto. Pokrajina je valovita. Iz Oklahome smo vozili po cesti U. S. 66 do Amarilla, Tex., od tam pa po cesti U. S. 60 do Phoenixa, Arizona, kjer smo se ustavili pri hčeri dvojice Smerdu in pri mrs. J. Rihel, bivši Čikažana. V Arizona sta šla zaradi zdravja. Posedujeta dom in pri njima smo imeli dobro postrežbo. Lepa hvala.

Iz Fontane smo se odpeljali v San Diego in El Cajon, kjer smo obiskali Petra Benedikta, bivšega Detroičana. On poseduje gofstino, kabine, trgovino likerjev, gasolinsko postajo in lepo hišo. Peter je bil naš vodnik in nas je peljal na Križno goro, s katere je lep razgled po okolici. Vodil nas je v Tijuano, staro mestno sredino, v kateri je bilo dobro postrežbo, za katero se jem zahvaljujem.

Obiskali smo Antonia Šularja in njegovo ženo, kakor tudi mrs. Minarch. Vsem se zahvaljujemo za izkazano prijateljstvo. Kansas ni več tak kot je bil. To smo ugotovili, ko smo privozili v Frontenac. Sploh nismo vedeli, kje smo, čeprav smo živelj v bližini enajst let. Veliko se je spremeno v Kansusu, odkar ni rušarske industrije. Iz Kansasa smo se vozili proti Tulsi. Oklahome City je industrijsko mesto. Pokrajina je valovita. Iz Oklahome smo vozili po cesti U. S. 66 do Amarilla, Tex., od tam pa po cesti U. S. 60 do Phoenixa, Arizona, kjer smo se ustavili pri hčeri dvojice Smerdu in pri mrs. J. Rihel, bivši Čikažana. V Arizona sta šla zaradi zdravja. Posedujeta dom in pri njima smo imeli dobro postrežbo. Lepa hvala.

Iz Fontane smo se odpeljali v San Diego in El Cajon, kjer smo obiskali Petra Benedikta, bivšega Detroičana. On poseduje gofstino, kabine, trgovino likerjev, gasolinsko postajo in lepo hišo. Peter je bil naš vodnik in nas je peljal na Križno goro, s katere je lep razgled po okolici. Vodil nas je v Tijuano, staro mestno sredino, v kateri je bilo dobro postrežbo, za katero se jem zahvaljujem.

Obiskali smo Antonia Šularja in njegovo ženo, kakor tudi mrs. Minarch. Vsem se zahvaljujemo za izkazano prijateljstvo. Kansas ni več tak kot je bil. To smo ugotovili, ko smo privozili v Frontenac. Sploh nismo vedeli, kje smo, čeprav smo živelj v bližini enajst let. Veliko se je spremeno v Kansusu, odkar ni rušarske industrije. Iz Kansasa smo se vozili proti Tulsi. Oklahome City je industrijsko mesto. Pokrajina je valovita. Iz Oklahome smo vozili po cesti U. S. 66 do Amarilla, Tex., od tam pa po cesti U. S. 60 do Phoenixa, Arizona, kjer smo se ustavili pri hčeri dvojice Smerdu in pri mrs. J. Rihel, bivši Čikažana. V Arizona sta šla zaradi zdravja. Posedujeta dom in pri njima smo imeli dobro postrežbo. Lepa hvala.

Iz Fontane smo se odpeljali v San Diego in El Cajon, kjer smo obiskali Petra Benedikta, bivšega Detroičana. On poseduje gofstino, kabine, trgovino likerjev, gasolinsko postajo in lepo hišo. Peter je bil naš vodnik in nas je peljal na Križno goro, s katere je lep razgled po okolici. Vodil nas je v Tijuano, staro mestno sredino, v kateri je bilo dobro postrežbo, za katero se jem zahvaljujem.

Obiskali smo Antonia Šularja in njegovo ženo, kakor tudi mrs. Minarch. Vsem se zahvaljujemo za izkazano prijateljstvo. Kansas ni več tak kot je bil. To smo ugotovili, ko smo privozili v Frontenac. Sploh nismo vedeli, kje smo, čeprav smo živelj v bližini enajst let. Veliko se je spremeno v Kansusu, odkar ni rušarske industrije. Iz Kansasa smo se vozili proti Tulsi. Oklahome City je industrijsko mesto. Pokrajina je valovita. Iz Oklahome smo vozili po cesti U. S. 66 do Amarilla, Tex., od tam pa po cesti U. S. 60 do Phoenixa, Arizona, kjer smo se ustavili pri hčeri dvojice Smerdu in pri mrs. J. Rihel, bivši Čikažana. V Arizona sta šla zaradi zdravja. Posedujeta dom in pri njima smo imeli dobro postrežbo. Lepa hvala.

Iz Fontane smo se odpeljali v San Diego in El Cajon, kjer smo obiskali Petra Benedikta, bivšega Detroičana. On poseduje gofstino, kabine, trgovino likerjev, gasolinsko postajo in lepo hišo. Peter je bil naš vodnik in nas je peljal na Križno goro, s katere je lep razgled po okolici. Vodil nas je v Tijuano, staro mestno sredino, v kateri je bilo dobro postrežbo, za katero se jem zahvaljujem.

Obiskali smo Antonia Šularja in njegovo ženo, kakor tudi mrs. Minarch. Vsem se zahvaljujemo za izkazano prijateljstvo. Kansas ni več tak kot je bil. To smo ugotovili, ko smo privozili v Frontenac. Sploh nismo vedeli, kje smo, čeprav smo živelj v bližini enajst let. Veliko se je spremeno v Kansusu, odkar ni rušarske industrije. Iz Kansasa smo se vozili proti Tulsi. Oklahome City je industrijsko mesto. Pokrajina je valovita. Iz Oklahome smo vozili po cesti U. S. 66 do Amarilla, Tex., od tam pa po cesti U. S. 60 do Phoenixa, Arizona, kjer smo se ustavili pri hčeri dvojice Smerdu in pri mrs. J. Rihel, bivši Čikažana. V Arizona sta šla zaradi zdravja. Posedujeta dom in pri njima smo imeli dobro postrežbo. Lepa hvala.

Iz Fontane smo se odpeljali v San Diego in El Cajon, kjer smo obiskali Petra Benedikta, bivšega Detroičana. On poseduje gofstino, kabine, trgovino likerjev, gasolinsko postajo in lepo hišo. Peter je bil naš vodnik in nas je peljal na Križno goro, s katere je lep razgled po okolici. Vodil nas je v Tijuano, staro mestno sredino, v kateri je bilo dobro postrežbo, za katero se jem zahvaljujem.

Obiskali smo Antonia Šularja in njegovo ženo, kakor tudi mrs. Minarch. Vsem se zahvaljujemo za izkazano prijateljstvo. Kansas ni več tak kot je bil. To smo ugotovili, ko smo privozili v Frontenac. Sploh nismo vedeli, kje smo, čeprav smo živelj v bližini enajst let. Veliko se je spremeno v Kansusu, odkar ni rušarske industrije. Iz Kansasa smo se vozili proti Tulsi. Oklahome City je industrijsko mesto. Pokrajina je valovita. Iz Oklahome smo vozili po cesti U. S. 66 do Amarilla, Tex., od tam pa po cesti U. S. 60 do Phoenixa, Arizona, kjer smo se ustavili pri hčeri dvojice Smerdu in pri mrs. J. Rihel, bivši Čikažana. V Arizona sta šla zaradi zdravja. Posedujeta dom in pri njima smo imeli dobro postrežbo. Lepa hvala.

Iz Fontane smo se odpeljali v San Diego in El Cajon, kjer smo obiskali Petra Benedikta, bivšega Detroičana. On poseduje gofstino, kabine, trgovino likerjev, gasolinsko postajo in lepo hišo. Peter je bil naš vodnik in nas je peljal na Križno goro, s katere je lep razgled po okolici. Vodil nas je v Tijuano, staro mestno sredino, v kateri je bilo dobro postrežbo, za katero se jem zahvaljujem.

Obiskali smo Antonia Šularja in njegovo ženo, kakor tudi mrs. Minarch. Vsem se zahvaljujemo za izkazano prijateljstvo. Kansas ni več tak kot je bil. To smo ugotovili, ko smo privozili v Frontenac. Sploh nismo vedeli, kje smo, čeprav smo živelj v bližini enajst let. Veliko se je spremeno v Kansusu, odkar ni rušarske industrije. Iz Kansasa smo se vozili proti Tulsi. Oklahome City je industrijsko mesto. Pokrajina je valovita. Iz Oklahome smo vozili po cesti U. S. 66 do Amarilla, Tex., od tam pa

Razgledi po stari domovini

(Poroča Franjo Aleš iz Ljubljane)

IZ KULTURNO-PROSVETNEGA ZIVLJENJA

Razstava slovenskega šolstva

Novembra meseca so odprli v Ljubljani razstavo slovenskega šolstva, v kateri je prikazana stoletna zgodba za napredek slovenskega delovnega človeka. Razstava se deli na 3 dele. Prvi del zajema obdobje slovenskega šolstva do zloma stare Jugoslavije. Drugi del prikazuje dobo narodno-ovsobodilne borbe do osvoboditve. Tretji del pa kaže na velikanski razmah slovenskega šolstva po osvoboditvi, zlasti pa prizadevanje ljudskih oblasti, da se omogoci šolanje silehernemu človeku.

Leta 1914 je bilo na slovenskem ozemlju 22 gimnazij ter 907 ljudskih (osnovnih) šol. Od 22 gimnazij je bila samo ena polpolno slovenska, ostale so bile dvojezične, nemške, madžarske in italijanske. Na osnovah razvitih iz narodne in socialne revolucije obdobja 1941–1945 posveča danes ljudska oblast razvoju šolstva tako skrb, kakršne še ne pominimo v zgodovini Slovencev. Vse vrste šol so odprte vsej mladini. Izdatki za šole so ogromno narastli tako v republiškem kakor tudi v zveznem, jugoslovenskem merilu. Za izvedbo prve petletke je treba vzgojiti strokovnjakov, ki jih starja Jugoslavija ni dala. Vse to je treba sedaj nadoknadi. V predvojni Jugoslaviji je bilo omogočeno šolanje le otrokom meščanskih družin, medtem ko kmet, obrtnik ali podeželski učar niso zmogli stroškov šolanja. Ljudska oblast danes omogoča šolanje vsem s tem, da daje zadostno število štipendij, na drugi strani pa širi mrežo novih šol po vsej še tako odaljenih kotičkih slovenske zemlje. V letu 1948 je stanje šolstva sledče: Osnovnih šol je 1189, srednjih šol pa 67! Iz tega jasno sledi, da se izvaja organizirana borba za pravilno vrgajočo šolske mladine, zakaj temelji za resnično izobrazbo slovenske mladine na osnovi prave znanosti so bili položeni v najtežjih dneh zgodovine.

Delavska, socialistična literatura

Da bi ohranil in že dalje razvijal pridobitve narodno-ovsobodilne borbe, je delavcu potrebna dobra, socialistična knjiga. V nemali meri je ideološka vzgoja slovenskega delavca zajemala spoznanja in doganja v številini in bogati literaturi, ki je bila natiskana med domovinsko vojno, posebno pa po osvoboditvi. Delavec ima danes na razpolago mnogo časopisa, revij, biltenov in strokovnih listov, iz katerih črpajo novice in nasvete za nadaljnji razvoj socialistične revolucije pri graditvi gospodarstva in kultura.

Naklada slovenskih dnevnikov je od predvojnih 80,000 izvodov narastla v letu 1948 na 150,000 izvodov. Najrazličnejša dela iz področja marxizma, leninizma in stalinizma so prevedena v slovenščino in naklada teh knjig in brošur gre v stotisoč izvodov.

Delovni ljudje so si organizirali številne študijske krožke, delavske seminarje, delavske gimnazije in tečaje, na katerih si pridobivajo novega znanja in napotkov za graditev svoje socialistične domovine. Z delavskim tiskom si Jugoslavija danes prizadeva, da mobilizira še nove množice v borbi za boljši kruha, delavcu, kmetu in delovnemu intelektualcu pa dviga patriotsko zavest.

Slovenska delegacija na festivalu

Veličastnega kulturno-prosvetnega festivala v Beogradu se je udeležila slovenska delegacija z nad 400 mladincami, članji kulturno-prosvetnih društev z 20 instrumentalnimi in vokalnimi solisti, književniki in pesniki. Jesenjško "Mladinsko gledališče" se je proslavilo z dramo "Tugomér". "Kajuhova dramska sekcijs" je nastopila z Žižkovo "Vsemu nam pogojem". Seveda ta odlok

ske revije v Mariboru številna strokovna kulturno-umetniška društva svoje nastope. V tej reviji so nastopile številne odrške skupine, kakor "Prežihov Vorane" iz Guštanja, "Lojze Hohkraut" iz Trbovelja, "France Prešeren" iz Kranja, kulturno-umetniška skupina ljubljanskih postarjev, "Kovinar" iz Jesenic. Med pevskimi zbori so se posebno obnesli mladinski zbor "Jože Mojskič" iz Ljubljane, ženski zbor "Angel Besednjak" iz Celja, "Ivan Ključar" iz Celja, moški zbor "Ivan Cankar" iz Celja, "Slava Klavora" iz Maribora, "Angel Besednjak" iz Maribora, "France Prešeren" iz Kranja, "Jože Mojskič" iz Ljubljane, med meseanimi pevskimi zbori pa zbori iz Kranja, Celja, Murske Sobote, Ptuja, Vevč pri Ljubljani ter ljubljanski mešani pevski zbor "Jože Mojskič". Godbe so nastopile iz Hrastnika ("Alfonz Kapla"), iz Zagorja ("Vesna"), iz Maribora ("Angel Besednjak"), iz Guštanja ("Prežihov Vorane"), iz Celja, Trbovelja, Javornika, Jesenice in Ljubljane. Koncerte so izvajali orkestri "Alfonz Šarh" iz slovenske Bistrike, "Slavo Klavora" iz Maribora, "Dušan Jereb" iz Novega mesta, "Ivan Cankar" iz Tržiča, "Jože Mojskič" iz Ljubljane ter orkester poštarjev iz Ljubljane. Od harmonikarjev je nastopal zbor "France Prešeren" iz Kranja. Odlično so se izkazale še razne skupine kakor pleśnie skupine iz Trbovelja, Guštanja, Maribora in Ljubljane ter številni recitatorji, solisti itd.

Prireditev so se vrstile v gledališču v Mariboru ter dvorani FD "Polet" v Mariboru. Tudi ta revija je pokazala lep napredok v kulturno-prosvetnem ustvarjanju slovenskega delavca.

Revija delavskih kulturno-umetniških društev Slovenije

V novembri izvajajo pod okriljem takozvane III. republi-

ZVEZNA SODIŠČA ČUAVOJ CIVILNE PRÁVICE

Cetudi je 80. kongres zavrgel pir, prezrl predsednikov program civilnih pravic, se je vkljub temu zaznamovalo napredek v tem pogledu tekom tega leta med takozanimi manjšinskim skupinam Američanov. Ti koraki naprej so bili storjeni potom zveznih sodišč, piše pa o njih znana Američka zveza za civilne svoboščine v svoji letni knjigi. Zveza pravi, v tej svoji knjigi, da imajo zvezna sodišča svoj lastni "program" civilnih pravic.

Program temelji na ustanovnih garancijih naših tradicionalnih svoboščin ter na podlagi obstoječih zakonov civilnih pravican, katere hoče program predsednik Truman ojačiti in utrditi.

Eden najvažnejših odlokov sodišč je bil v slučaju, ki je zadeval pravico Američana, da živi kjer hoče. Zadeva je prišla pred vrhovno sodišče Zed. držav ter se je tikala legalne moči omejitvenega dogovora glede privatne lastnine. Taki omejitiveni dogovori dolgočajo, da se na določenem privatem imetu, kot zemljišču ali v hišah, ne smejo naseliti ljudje te ali omerase, narodnosti itd. Dogovori te vrste torej temeljijo na plenemski in verski ter narodnosti diskriminaciji. Zemljiški lastniki, ki sklenejo oziroma postavijo také dogovore in pogovarjajo na temapravico, kot sovojno navadno iste vključijo v naslednje prodajne pogoje, ki sovojno navedeno iste vključijo v naslednje prodajne pogoje, ki sovojno navedeno proti milijonu Američanov živovskega, kitajskega, indijskega, japonskega, grškega, armenskega, asirskega, filipinskega, korejskega, arabskega, etiopskega, mehičanskega, havajskega, puertoriskega in "nekavkaškega" izvora sploh. V današnjih kupnih in najemninskih listinah je najti milijone teh omejitivenih pogojev in navedeno so navedeni v drobnem tisku nekeje na kraju kontraktu, kjer jih novi kupec ali najemnik niti ne opazi, dokler ni že prepozno in je obvezan s tem izpolnjevati to formo zapostavljanja.

Z odlokom 6–0 (trije vrhovni sodniki od devetih so se diskvalificirali), je najvišje sodišče deželje odločilo, da so omejitivene pogode legalno šibke in jih ni mogoče uveljaviti. S tem odlokom vrhovnega sodišča je bilo preprečenih mnogo nadaljnjih sodnih akcij za izgon črncev. Židov in japonskih Američanov iz stanovanj in domov, v katerih so se naseili vključi omejevali. Fletcher Bowron, župan mesta Los Angeles, je zato žuga voditeljem unije mestnih delavcev CIO, ker so mu poslali peticijo z zahtivo, naj neha izvajanje novega zakona o podajanju mestnih peticij. Unija se je odločila za to skrbo, da preiskusi ustavnost zakona.

Christmas candles
Should burn in devotion...

NATIONAL SAFETY COUNCIL

Pri kmetijskem udarniku Jožetu

Ljubljana. — Od Brčić čez most in dalje od Dobove tik ob sosednji Hrvatski se prav bela cesta prav pologama v breg. Hitno skozi majhne vasice mimo zelenih travnikov in njiv, s katerimi bodo skoraj pospravljeni zadnji jesenski priedelki, naprej v čudovito deželico—gremo na Bizijsko.

Za hišice poleg velikih zidnih hiš so nekam drugačne. Barve ljubljajo naši Bizižljci, barve in pa cvetje. Ena, druga, tretja hišica zgrajena v posebnem dojamem slogu—deloma iz lesa—je tako lepo rdeča z belimi črtami vmes, raz okno pa se sklanja med zelenjem se vedno bujnih cvetov. Ze smo mimo Kapelje, pridemo na Dobravo, kjer so očistili poprej zaraščeno gozdno ravnicu drevesnih štorov ter grmičevja. Preorali so jo s traktorji in sedaj že, ob prvi setvi, je dala ta velika ploskev zemlje veliko žitnega priedelka. Tako nam je pripovedoval strokovanjak. Se več bo ta zemlja dala v bodočnosti. Izdelan je načrt, ki ne bo postal na papirju, marveč bo zaživel in bo živel v setvi in žetvi ter pridnim prizadevanjem vmes.

Gremo naprej—prav v sredicu še naše posebne "deželice"

smo že. Se več perutnina po travnikih na desni in levu—da celo po cesti, kamor se zgubili zaradi tiste domačnosti, ki je lastna tem krajem. Kokosi, purani, race, gosi... Po njivah se v kupih suši koruznica, rumeno-rdeči koruzni stori, razobčeni v kozolcih in gospodarskih poslopjih, nas še bolj kakor hladni dežek opozarjajo na jesen. Ne samo to. Vozovi na cesti, naloženi s sodi, tudi. Trgatve. Da, trgatve, ki jo pa v dnevih, ko smo tam mi, zadržuje za kad dan vreme. To slabo vreme.

Zakaj ne bi te lepe deželice Bizižljanske vedno obsevalo sonce. Tako je postal borec za večji hektarski domačem koščku zemlje, in ce je bil uspel, sem imel največje zadosečenje. Ničesar nišem nikoli pozabil, vse sem si zapomnil.

Tudi v svetu nišem imel zaprtih oči. Še celo v internaciji v Nemčiji sem nekaj pridobil, potem

pa sem jim pokazal tige in useli v domačem kraju in v partizane. V svetu sem se dodobra pripraval ter spraševal, da sem zvezdel, kako je bil dosezen napredok. Dal sem se poučiti, potem pa sem vedno poiskoval na domačem koščku zemlje, in ce je bil uspel, sem imel največje zadosečenje.

Ničesar nišem nikoli pozabil, vse sem si zapomnil.

Tudi v svetu nišem imel zaprtih oči. Še celo v internaciji v Nemčiji sem nekaj pridobil, potem pa sem jim pokazal tige in useli v domačem kraju in v partizane.

V svetu sem se dodobra pripraval ter spraševal, da sem zvezdel, kako je bil dosezen napredok.

Dal sem se poučiti, potem pa sem vedno poiskoval na domačem koščku zemlje, in ce je bil uspel, sem imel največje zadosečenje.

"Najbolj se lahko pohvalim s krompirjem. Povem vam, kako sem uspel z majhnim poskusom.

Tamkaj na robu vinograda na

ogonu, je bila samo stara trta,

ki sem jo poroval in na 30 kvadratnih metrih pognojil zemljo

z domaćim konjskim ghojem,

ki sem mu pridal nekaj tropin

in kasneje potrosil tudi dober kilogram nitrofoksala.

Na tej krompirici sem sadil krompir, sem, in sicer zares odbrano sem,

pa sem dobil s Krškega polja.

Bogome, je vzkliknil Jože, "ta poizkus se mi je obnesel!

Sam na tej malj krompirici sem prideval nič manj kakor 200 kg krompirja.

Letos sem spet odbral krompir

za semne in bom—verjemite mi

—če ne pride vmes kaj posebenega,

pridelal prihodnje leto iz tega

200 kg 15 metrov krompirja,

to pa ponemti 15,000 kg krompirja!"

Tudi v vinogradništvu sejim imel uspehe," je nadaljeval za

tem Jože in povedal, da se je

moral lanj zelo boriti proti plesni.

Na 65 arih vinograda je pri-

delal lanj lepe hekte vina in to

pri mešani trti: silvancu, riz-

lingu in vobče žlahtnini.

"Dokaj truda sem si dal tudi

pri plesni. Dobil sem dobro

se, ki sem ga pred setvijo o-

čistil na trijeru in ga potem po-

sejal na 5 arh. Na teh pet sto-

metrih pa sem pridelal 200 kg

lepe domače plesnice-respjače."

"Kaj pa s sadjem ste zadose-

čen?" Tako lepo sadje imate."

"Da, sadje. Res je lepo, toda

ograža nam ga kapar. Letos je

prelaski ustavnost zakona.

Slavenska narodna podpora jednotna

2857-59 So. Lawndale Ave.

Chicago 22, Illinois

GLAVNI ODBOR

Izbrani odbor	Podpredsednik
JOSEPH CULKAR, gl. predsednik	2857 So. Lawndale Ave., Chicago 22, Ill.
T. A. VIDER, gl. tiskar	2857 So. Lawndale Ave., Chicago 22, Ill.
ANTON TROJAN, gl. posrednički tiskar	2857 So. Lawndale Ave., Chicago 22, Ill.

MAVRICA

WANDA WASILEWSKA

Iz ruščine prevodila VERA BRNČIČ in MILE KLOPČIČ

(Nadaljevanje)

—Hej, kam pa rineš?
Ni razumela besed, pač pa udarec s puškinim kopitom. Poslušno je krenila navzdol.

Vojaka—eden pred njo, drugi zadaj—sta kretnila naravnost k črni luknji.

—Daj sem ščeneta—je zavpil eden in segel po otroku. Prestrašeno je stisnila mrtvo telesce k prsim, kakor da bi mu mogli storiti še kaj žalega, kakor da mu je mogoče še kaj hudega storiti.

—Daj ga sem!—je preteče zavpil stražar in jo potegnil za roko. Majhno telesce je zletelo v sneg. Olena se je zgrudila na kolena zraven njega. Med potjo so prstki na rokah in drobne noge posinile, rožnata barva kože je izginila. Kjer je bil še pred uro droben obrazek, se je kri strdila v črno žmuklje.

Preden je utegnila dvigniti mrtvo trupelce, ga je vojak nabodel na bajonet in vrgel kvišku. Otrok je padel tik jame v ledu. Pritekel je drugi vojak, spet nabodel malčka na bajonet in spet vrgel kvišku. Dobro je meril—voda je pljušnila, na temni površini vode so zakipeli mehurčki in struja je potegnila trupelce pod led.

Kleče je Olena okamenela. Sedaj je spoznala svoje sanje. Spoznala je prostor in temno jamo v ledu. Ob robovih je bil led zelenkaste barve, temna voda se je prelivala in pretakala kakor živa. Vrela je v mali svobodni prostor luknje, vrela in spet izginjal pod ledom in hitela dolje po svoji dolgi poti v oddaljene pokrajine. Na obalah in na ledu zmrzle rečice je lezala debela plast snega. Na eni strani luknje, tam, kamor je padlo otrokovo trupelce, je ostal rdeč madež, jasen kulto: pečat.

Olena je z mrtvimi očmi strmela v taho valujočo, temno vodo. Voda je že odnesla drobno telesce, že ni več sinčka. Edino znamenje, edina sled, ki je govorila: njem, je krvavi madež na snegu, pečat, vtisnen v beli prt. Zdaj ga nosi pod ledom voda, nosi ga po svojih neznanih daljnih poteh. Nosí ga pod ledom, meče ga kvišku in spet navzdol, udarja z njim ob kamenje in teče ob led. Ne, Olena je vedela, tako dobro je vedela, kakor da vidit skozi sneg in led, vedela je, da domača reka nosi drobno telo varno in ljubeče. Varuje ga kakor mati, ovija ga z mehkimi, nežnimi valovi, spirala njega kri, opckline od smodnika in dotike nemških šap. Rodna domača reka, čista voda domače zemlje. Voda se sprekrala v svoje naročje fantička, ki ni živel niti en dan. Domača voda domače zemlje.

Vojaka sta se nekaj posvetovala, pomenkovana, ogledovala jama in nekaj merila. Olena se ni zanimala. Njene oči so se vsesale v drobne valove, ki so kipeli izpod ledu in spet izginjali. Zdaj je dobro skrit, zdaj ga nihče več ne najde. Sloj ledu je bil debel, zgoraj pa ga je pokrivala še snežena pernica.

Globok led je ležal v nedogled, voda je drvela po neznan poti pod jedom in snegom, po poti, ki je bila dobro skrita nemškim očem. "Kam teče?" se je v skrbih vprašala Olena ter se spomnila, da teče na vzhod. V srcu je začutila rastost: sinček plava k svojim, plava v svobodno deželo, ki ne pozna nemških verig. Morda bo kje priplaval na površino morda imajo tudi luknje y ledu, gotovo jih imajo. Ljudje bodo videli in vedeli bodo, kaj se je zgodilo. Pogledali bodo prestreljeno glavico in razumeli. Pokopali ga bodo, kakor se spodobi, pokopali bodo otočička, pokopali v domače zemljo. Morda pa sploh ne bo izplaval, in bodo ljudje našli drobno truplo šele spomiladi, ko se bo led otajal in se bo rečica z burnimi valovi razlila po travnikih.

Stražarja sta se o nečem prepirala: umaknila sta se za nekaj korakov in spet nekaj merila. Eden stražar je udaril po robu luknje s pu-

V vinogradih

Borisav Stanković

(Nadaljevanje in konec)

Izvlekle je vedrilo in pričela nalihati vrče, a se je vsa tresla, drhtela in vode ni nalihala v vrč. Kakih deset vredic je izvlekle, preden je napolnila en sam vrč. Nastala je luža. Komaj je napolnila en sam vrč. A ni odšla. Vsa zagregta je obstala. Ni smela oditi, ne da bi se pobotala. Saj ve, da je po takem ne bi pogledal in da bi jo tako žalil in zbadal, da bi odšla kakor zblaznela. In potem je bila kljubovolno razsrnjena, divja, nató pa spet pobita, kakor da so ji vsi v hiši pomrili. Zato je obstala, drhtela in se majala. Čakala je, da bi jo jaz prvi ogovoril, četudi kar najbolj grobo, ona pa mi bo brž podustila, me proslila, se nasmejala in bova tako spet zbogana.

Toda jaz sem molčal. Obrnil sem postrani in s prstom šaril po zidu. Ona je pričela zbrati črepine razbitega vrča. "Kaj ti pa je, da si vrč razbil?" polovic jagode qstala v mojih

"Kaj pa bi, ko sem ti tako zoprnil, da jočeš zaradi mene!" ji odgovorim napurjeno.

Gledala me je. Kakor se je bila sklonila, da bi dvignila vrč, tako je tudi obstala. Na trepalnicah solje, usta raztegnjena bolestno in jokavo. Jaz pa sem bil dovolj močan, da sem vzdržal ta pogled.

"Oh!..." je vzdihnila, dvignila vrč in komaj odšla skozi dvojni vrata.

Da, zaradi tega sem zdaj molčal in se še delal jeznegra, srđetega. Resda se je ona takoj potem trudila, da bi se pobotala, vendar se ni prehudojela, ker sem jaz kljuboval. Saj je vedela, zagotovo vedela, da se bova tu v vinogradu zgobila; da, bova, kakor že lani, oba obirala en trs, da bom metal grozje v njeni košarico, rabil njen nož in potem, ko bova nabiralaga jagode, bom našlaš stiskal jeno roko v svoji in tedaj se nama bodo pristi prepletali in se bosta dotikali glavi, obraza, lasje. In napoled bova iz mojih ust "zobala" jagode, ampak tako, da bo

druga pa v njenih ustih... In ker je to vedela, je davi prišla k nam, prinesla novo, belo košaro in lep nožiček in je vsa preteplala od veselja in sreče. Po širikrat je šla in se vračala po eno stvar... In ko je zdajje prišla, stoji nad menoj in čaka, da bi jo pobabil, naj bi skupaj brala in se pobotala. Stoji in čaka. Jaz pa venomer molčim in čutim v sebi ogenj, ker je tako blizu. Pričenem trgati grozd. Ne morem. Močno je prirasel.

"Na nož!"—je šepnila in ga ponudila.

"Ne. Saj lahko z roko."—In sem od jeze, ker nišem mogel, tressnil, da so oditele vse jagoede. Ostal je samo pecelj.

"Počakaj. Bom pa jaz..."

In se je sklonila. Lica so ji gorela, raka-drtela—tako topila je bila, mehka in mila. Lenka je odrezala grozd.

"Glej ga!"—in mi ga je ponudila. Gledala me je z zamaglenimi in napol priprtimi očmi. Celo njena bradica je zardela in svetila. "Začniva brati!" je šepnila in pokleknila k meni.

škinim kopitom in odbil velik kos ledu. Na snegu se je začrtala dolga, temna razpoka. Led je zdrsnil v vodo in se zazabil na valovih; zeleni rob luknje je zdaj zalesketal malo dalje.

Oglasilo se je škrapanje korakov. Vojaka sta se obrnila. Prihajal je kapetan Werner. Vojaka sta se vzravnala. Olena ni niti glave okrenila. Še vedno je klečala kakor začaranata in strmela v vodo, v lesket drobnih valov.

Kapetan jo je brenil. Dvignila je k njemu obraz in oči, ki niso videle nicesar.

—Hej, ti! Pri tej priči bo crknila, razumeš? Pove, kje so partizani?

Ves je trepetal od pridušenega besa. Brž ko je bil odpravil Oleno z vojakoma, so mu telefonirali iz štaba. Vsekakor, za vsako ceno morava izvedeti, kje so partizani. Štab ima podatke, da tvojijo večino odreda prebivalci vasi, kjer je Wernerjev odred. Zahtevali so, da jim Werner prebogojno priskrbi potrebne podatke. In ta prokleta baba, ki bi lahko z eno samo besedo pomačala Wernerju, da bi zadostil zahtevam štaba, je molčala ko grob. Kapetan je bil besen zato, ker je bil zdaj, ko je že rekel zadnjo besedo in dal povelje, prisiljen iti za njo k reki; moral se je prebijati skozi snežni metež in spet izpravščati, spet gledati ta nečloveški, rumeni in modri, otekli obraz. Obšel ga je tak obup, da je bil pripravljen positi in rotiti to trmašto, huščno babo. Bil pa je prepričan, da tudi to ne bo pomagalo. Njim v štabu je lahko reči: brez pogojno zahtevamo. Zahtevali je lahko. "Z vsemi sredstvi..." Saj je vendar uporabil vsa sredstva, saj mu je usoda sama poslala najboljše sredstvo—novorojenčka! Zamán!

—Kje je scene?—je vprašal vojaka.

—Vrgla sva ga v luknjo—je preplašeno odgovoril mlajši. Kaj se je neki pripetil, zakaj je kapetan sam prišel sem, zakaj vprašuje po otroku, ki ga je še pred eno uro sam ukazal spraviti proč? Vojak se je prestrašil. Morda nista storila prav, morda nista razumela povelje?

Toda Werner je zamahnil z roko.

—Ti, poslušaj! Kje so partizani?

Olena ni odgovorila. Prav tako pozorno kaže prej vodo je gledala kapetanov obraz. Opažila je vse do najmanjših podrobnosti. Svetle obrvi, ena dlačica je daljša kakor druge in mu semešno štrli od čela. V kot ustnic se je prilepila košček cigaretnega papirja—majhna bela lisca. Na lichen mreža rdečih žilic, oči migljajo z belkastimi trepalnicami. En uhelj je kapetanu zmrznil in nabreknil, da je zdaj večji od drugih.

—Kaj zijaš? Vprašam te, kje so partizani?

Videl je, da vprašanje ni prodrl do nje, da ga ni slišala, da ne bo ničesar dosegel. Kapetana je zgrabilo divje sovraščvo. Začel je obzavljati, da ne more še enkrat dobiti v roke njenega otroka—prehitro in preveč preprosto je končal z njim. Moral bi mu vprito nje odreti kožo, odrezati ušesa, iztakniti oči. Morda bi vsaj takrat odnehdila, morda bi jo končno vsaj to omajalo. On pa se je prenagli. Jutri bodo spet telefonirali iz štaba, saj jim je vendar neodustupljiva lahkomilost!—sporočil, da je ujel neko partizanco. V štabu seveda živ krste ne bo razumel, da iz tega ni bilo mogoče nič iztisniti. Dragi prijatelji pa mu bodo z veseljem spomnili stolček in z največjo vremeno sibido prizadevali, sporočili nadrejenim, da kapetan Kurt ne zna ravnati z jetniki, da ne zna izvabiti iz njih nobenih podatkov, da je očitno premehkan in preveč popustljiv do domačega banditskega prebivalstva.

Ugriznil se je v ustnico in z nervozno krenljivo iztrgal vojaku puško iz rok tako nepričakovano, da je ta prestrašen odskočil. Olena ni več pogledala kapetana. Njene oči so spet strmele v vodo, v njen lesket, v nenehno tekoče življenje.

(Dalje prihodnjic)

druga pa v njenih ustih... In ker je to vedela, je davi prišla k nam, prinesla novo, belo košaro in lep nožiček in je vsa preteplala od veselja in sreče. Po širikrat je šla in se vračala po eno stvar... In ko je zdajje prišla, stoji nad menoj in čaka, da bi jo pobabil, naj bi skupaj brala in se pobotala. Stoji in čaka. Jaz pa venomer molčim in čutim v sebi ogenj, ker je tako blizu. Pričenem trgati grozd. Ne morem. Močno je prirasel.

"Na nož!"—je šepnila in ga ponudila.

"Ne. Saj lahko z roko."—In sem od jeze, ker nišem mogel, tressnil, da so oditele vse jagoede. Ostal je samo pecelj.

"Počakaj. Bom pa jaz..."

In se je sklonila. Lica so ji gorela, raka-drtela—tako topila je bila, mehka in mila. Lenka je odrezala grozd.

"Glej ga!"—in mi ga je ponudila. Gledala me je z zamaglenimi in napol priprtimi očmi. Celo njena bradica je zardela in svetila. "Začniva brati!" je šepnila in pokleknila k meni.

"Ne morem nositi košar. Težke so," sem se otepel.

"Kaj bi! Ti samo beri, jaz pa bom nosila. Saj lahko," me je milo hrabril in že trepetala od sreče, ker se bom odobroviljil in ne bom več kuhal jeze.

"Ne, ne!"—Vstal sem.—"Sel bom v Raško, da bom tam nadzoroval vinograd."

Sklonila je glavo, nož ji je padel iz rok.

"Pa pojdi!" je vdano zašepetala in utihnila ter se optla z rokami ob zemljo, da ne bi padla.

"Vprašal sem mater, če najgrem, in je privolila."

"Pojdi," je rekla. "Tu nam takoj in tako ne hašneš. Le ciganki se pazi... Ta reč je zdaj v naši vadi."

Sel sem. Na robu vinograda, ob meji, je bilo nekaj že suhih višen, ki so se jih ovire tolje s sočnim listjem in debelo rozgo.

Ovijale so se "debel in vejevja in napravljale" zaklonišče našli kolibri. To so bile "gavranice" in "drenovke". Tu je bila zemlja vsekdar suha. Hotel sem oditi, ko se je iznenada pojavila ona, Lenka! Zaobšla je in tu obstala. Čaka me.

Našlona se je s hrbotom obdebel in se z rokami držala veje. Poblede je, samo ustne so redče in nabrek.

"Sakaj si hud name? Ne jezi se, za živo mater!" me je pričela prosi in je komaj govorila in se jokala, samo da bi se pobotala. Debele solze so ji tekle po licu. Pritajeno je dihala. Rada bi bila čula mojih dihov in kaj še glas. "Rado bi bila čula mojih dihov in kaj še glas," je vendar uporabil vsa sredstva, saj mu je usoda sama poslala najboljše sredstvo—novorojenčka! Zamán!

"A, da bo spet kakor tistikrat pri studencu, ko si jokala?" sem prisel.

"Ne bom več jokala, živ bo dij!"—In da bi me prepričala, je vprašala, kaj je bilo obvezno.

"No, ne bom jokala, živ bo dij!"—In da bi me prepričala, je vprašala, kaj je bilo obvezno.

"Ne bom več jokala, živ bo dij!"—In da bi me prepričala, je vprašala, kaj je bilo obvezno.

"No, ne bom jokala, živ bo dij!"—In da bi me prepričala, je vprašala, kaj je bilo obvezno.

"Ne bom več jokala, živ bo dij!"—In da bi me prepričala, je vprašala, kaj je bilo obvezno.

"Ne bom več jokala, živ bo dij!"—In da bi me prepričala, je vprašala, kaj je bilo obvezno.

"Ne bom več jokala, živ bo dij!"—In da bi me prepričala, je vprašala, kaj je bilo obvezno.

"Ne bom več jokala, živ bo dij!"—In da bi me prepričala, je vprašala, kaj je bilo obvezno.

"Ne bom več jokala, živ bo dij!"—In da bi me prepričala, je vprašala, kaj je bilo obvezno.

"Ne bom več jokala, živ bo dij!"—In da bi me prepričala, je vprašala, kaj je bilo obvezno.

"Ne bom več jokala, živ bo dij!"—In da bi me prepričala, je vprašala, kaj je bilo obvezno.

"Ne bom več jokala, živ bo dij!"—In da bi me prepričala, je vprašala, kaj je bilo obvezno.